

HET MES

JO NESBØ BIJ UITGEVERIJ CARGO

De roodborst
Nemesis
Dodelijk patroon
De verlosser
De sneeuwman
De vleermuisman
Headhunters
Het pantserhart
De schim
De kakkerlak
Politie
De zoon
Bloed op sneeuw
Middernachtzon
De dorst

Jo Nesbø

Het mes

Vertaald door Annelies de Vroom

2019

AMSTERDAM

De vertaling van dit boek is mede tot stand gekomen door een subsidie
van NORLA

Cargo is een imprint van Uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam

Copyright © 2019 Jo Nesbø

Published by agreement with Salomonsson Agency

Copyright Nederlandse vertaling © 2019 Annelies de Vroom

Oorspronkelijke titel *Kniv*

Oorspronkelijke uitgever Aschehoug, Oslo

Omslagontwerp Wil Immink Design

Omslagbeeld © Mark Owen/Trevillion Images en © Getty Images

Foto auteur © Stian Broch

Vormgeving binnenwerk Peter Verwey, Heemstede

Druk Bariet ten Brink, Meppel

ISBN 978 94 031 4600 3

NUR 305

uitgeverijcargo.nl

DEEL 1

HOOFDSTUK 1

Een rafelige jurk danste aan een tak van een verrotte den. Het deed de oude man denken aan een liedje uit zijn jeugd, over een jurk aan een waslijn. Maar deze jurk danste niet in de zuidenwind, maar in het ijsskoude smeltwater van de rivier. Op de rivierbodem was het helemaal stil, en hoewel het vijf uur in de middag was, maart en de hemel boven het wateroppervlak volgens het weerbericht wolkeloos, bleef er niet veel over van het zonlicht dat gefilterd werd door de ijslaag en vier meter water. Daarom bevonden de den en de jurk zich in een wonderlijk groen schemerdonker. Het was een zomerjurk, had hij vastgesteld, vaalblauw. Misschien had de jurk ooit een heldere kleur gehad, hij wist het niet, het hing er vanaf hoelang de jurk al gevangen werd gehouden door de tak. En nu wapperde de jurk in de stroom die nooit stopte, hij werd gewassen, gestreken als het water langzaam stroomde en er werd aan gesjord als de stroming sterk was. Maar uiteindelijk zou de jurk aan stukken worden getrokken. Zo bekeken was de rafelige jurk net als hij, dacht de oude man. Ooit was de jurk iets geweest voor iemand, voor een meisje of een vrouw, voor de blik van een andere man of voor kinderarmen. Maar nu was de jurk, net als hij, verloren, zoek, zonder functie, gevangen, tegengehouden, stom. Het zou slechts een kwestie van tijd zijn voor de stroom het laatste stukje van wat ooit was geweest stukgetrokken zou hebben.

‘Waar kijkt u naar?’ hoorde hij een stem achter zijn stoel zeggen. Hij negeerde de pijn in zijn spieren, draaide zijn hoofd en keek op. En stelde vast dat het een nieuwe klant was. De oude man vergat meer dan vroeger, maar nooit het gezicht van iemand die bij Simensen Jacht & Hengelsport binnen was geweest. Deze klant wilde geen wa-

pen of munitie. Met een beetje training kon je aan de bliken zien of ze bij dat deel van de mensheid hoorden bij wie het moordinstinct was verdwenen, de groep planteneters die niet het geheim van de andere groep deelde, namelijk dat niets een man meer het gevoel gaf intens te leven dan een kogel in een groot, warm zoogdier te jagen. De oude man gokte dat deze klant kunstaas of een van de hengels wilde kopen die boven en rondom het grote televisiescherm hingen. Of misschien een van de wildcamera's die aan de andere kant van de winkel te vinden waren.

‘Hij kijkt naar de Haglebuelv,’ antwoordde Alf. Zijn schoonzoon was naar hen toe gekomen. Hij stond op en neer te wippen op zijn hakken terwijl zijn handen in de zakken zaten van het lange, leren jachtvest dat hij altijd droeg op zijn werk. ‘We hebben vorig jaar samen met de cameraproductent een onderwatercamera geïnstalleerd. Nu hebben we vierentwintig uur een live-uitzending van de zalmtrap bij Norafossen en op die manier kunnen we zien wanneer de vis tegen de rivier op gaat zwemmen.’

‘En wanneer is dat?’

‘In april en mei komen de eerste, maar de grootste invasie begint niet eerder dan juni. Forel schiet eerder kuit dan zalm.’

De klant glimlachte naar de oude man. ‘Dan bent u er een beetje te vroeg bij, of niet? Of hebt u al vis gezien?’

De oude man opende zijn mond, hij dacht de woorden, hij was ze niet vergeten. Maar er kwam niets. Hij sloot zijn mond weer.

‘Afasie,’ zei Alf.

‘Wat?’

‘Een beroerte, hij kan niet praten. Bent u op zoek naar visgereedschap?’

‘Een wildcamera,’ zei de klant.

‘Dus u bent een jager?’

‘Een jager? Nou nee. Ik heb vlak bij mijn zomerhuis in Sørkedalen uitwerpselen gevonden en die leken niet op wat ik eerder heb gezien. Dus ik heb er een foto van gemaakt, die op Facebook gezet en gevraagd of iemand wist van welk beest ze afkomstig waren. Ik kreeg vrijwel onmiddellijk van verscheidene wildkenners antwoord. Beer,

beer! Een halfuur rijden van het centrum van Oslo en twintig minuten door het bos.’

‘Dat is geweldig.’

‘Het is maar wat je geweldig noemt. Zoals gezegd is het vlak bij mijn vakantiehuisje. Ik kom daar met mijn gezin. Ik wil dat iemand dat beest afschiet.’

‘Ik ben zelf jager, dus ik begrijp wat u bedoelt, maar u weet zelf vast ook dat in de laatste honderd jaar, in de tijd dat er nog veel beren waren in Noorwegen, er zelden iemand werd aangevallen.’

Elf, dacht de oude man. Elf mensen sinds 1800. De laatste in 1906. Hij mocht dan zijn spraakvermogen zijn kwijtgeraakt en in een rolstoel zitten, maar hij kon over het algemeen nog helder nadenken. Af en toe was hij wat in de war en soms zag hij zijn schoonzoon en dochter Mette een blik wisselen en dan begreep hij dat hij ernaast zat. Nadat zij de winkel hadden overgenomen, die de oude man was begonnen en vijftig jaar had gerund, had hij flink kunnen meehelpen. Maar nu, na de laatste beroerte, zat hij hier alleen maar. Niet dat dat zo erg was. Nee, nadat Olivia was overleden stelde hij niet meer zulke hoge eisen aan het leven. Het was voor hem voldoende om in de buurt van zijn familie te zijn, elke dag een warme maaltijd te krijgen, in deze stoel in de winkel te zitten en naar het televisiescherm te kijken. Naar het eeuwigdurende programma zonder geluid en waar alles in een eigen tempo ging, waar het tijdstip waarop de eerste vis de zalmtrap op zwom om kuit te schieten het enige dramatische hoogtepunt was.

‘Aan de andere kant betekent dat niet dat het niet een keer kan gebeuren.’ De oude man hoorde de stem van Alf die de klant naar de kast met wildcamera’s had meegenomen. ‘Als dat beest er niet uit had gezien als een teddybeer dan zouden alle vleeseters hem allang hebben uitgeroeid. Dus logisch dat je een wildcamera aanschaft, zodat je erachter kunt komen of de beer in de buurt van je vakantiehuisje zit of alleen toevallig voorbij is gelopen. De bruine beer komt op het moment trouwens uit zijn winterslaap en dan hebben ze honger. Dus installeer je camera in de buurt van die uitwerpselen of bij je huisje.’

‘De camera zit in dat nestkastje?’

‘Dat nestkastje, zoals jij het noemt, beschermt de camera tegen weer

en wind en vernielzuchtige beesten. Dit is een simpele en vrij goede camera met een fresnellens die infrarode stralen, zoals warmte afgegeven door een beest of mens, en andere dingen registreert. Wanneer de warmte afwijkt van de omgeving, wordt het filmen automatisch gestart.'

De oude man luisterde met een half oor naar het gesprek, want iets op het televisiescherm had zijn aandacht gevangen. Hij kon niet zien waardoor het kwam, maar het groene halfdonker had een lichtere kleur gekregen.

'De film wordt op de USB-stick in de camera opgeslagen, later kun je die afspelen op je pc.'

'Dát is geweldig.'

'Ja, maar je moet zelf naar de camera toe om te kijken of er beelden zijn. Als je voor een wat duurder model gaat, krijg je elke keer dat er is gefilmd een tekstbericht op je mobiel. En dan is er nog het topmodel dat ook een USB-stick heeft, maar bovendien de opname direct naar je mobiel of e-mailadres stuurt. Dan kun je lekker in huis blijven zitten en hoef je alleen af en toe de accu te vervangen.'

'En wat nu als de beer 's nachts komt?'

'De camera's hebben allemaal Black LED Light of White. Onzichtbaar licht dat het dier niet weg zal jagen.'

Licht. De oude man zag het nu. Het was een lichtbundel die van rechts stroomopwaarts kwam en die zich door het groene water boorde, op de jurk scheen en een akelig moment dacht hij dat het meisje eindelijk tot leven was gewekt en nu danste van blijdschap.

'Dat is toch pure sciencefiction!'

De oude man opende zijn mond toen hij een ruimtevaartuig in beeld zag verschijnen. Het was van binnen verlicht en zweefde anderhalve meter boven de rivierbodem. Het stootte tegen een grote steen in de rivier en in slow motion draaide het om terwijl de koplampen over de bodem schenen en de oude man een ogenblik verblindden omdat het licht de lens trof. Toen werd het zwevende vaartuig gevangen door dikke takken en kwam het tot stilstand. De oude man voelde zijn hart in zijn borst bonzen. Het was een auto. De binnenverlichting was aan en hij kon zien dat de auto bijna tot aan het dak was gevuld

met water. En er zat iemand in. Een persoon die half zat en half stond op de bestuurdersstoel terwijl hij wanhopig tegen het dak duwde, kennelijk om lucht te happen. Een van de verrotte takken die de auto tegenhield brak af en dreef weg met de stroom.

‘Je krijgt niet zulke scherpe en heldere beelden als overdag en ze zijn in zwart-wit, maar als er geen dauw op de lens zit of iets anders, dan kun je de beer goed zien.’

De oude man stampte op de vloer in een poging Alfs aandacht te trekken. De persoon in de auto leek diep adem te halen en naar beneden te duiken. Het korte haar golfde en zijn wangen waren bol. Hij sloeg met beide handen tegen het zijraam waarop de camera was gericht, maar het water in de auto maakte de klappen krachteloos. De oude man had zijn handen op de armleuningen gezet en probeerde zich op te duwen uit de stoel, maar zijn spieren wilden niet doen wat hij ze vroeg. Hij zag dat de middelvinger van de ene hand van de man grijskleurig was. De man was gestopt met slaan en stootte met zijn hoofd tegen de voorruit. Het leek wel of hij het opgaf. Er brak een tak af en de stroom rukte en trok om de auto los te krijgen, maar de den wilde nog niet loslaten. De oude man staarde naar het getekende gezicht tegen de ruit. Blauwe, uitpuilende ogen. Een litteken dat een leverkleurige boog tekende van zijn mondhoek naar het ene oor. De oude man was uit de stoel gestapt en zette twee wankele stappen in de richting van de wildcamera’s.

‘Neem me niet kwalijk,’ zei Alf zacht tegen de klant. ‘Wat is er, vader?’

De oude man gebaarde naar de televisie achter hem.

‘Echt?’ zei Alf vol ongeloof en hij liep met snelle passen langs de oude man om naar de beelden te kijken. ‘Vis?’

De oude man schudde zijn hoofd en draaide zich om naar het scherm. De auto was weg. Alles was weer zoals eerst. De rivierbodem, de dode dennenboom, de jurk, het groene licht door het ijs. Alsof er niets was gebeurd. De oude man stampte weer op de grond en wees naar het scherm.

‘Rustig maar, vader,’ zei Alf en hij klopte hem vriendelijk op zijn schouder. ‘Het is te vroeg om kuit te schieten, dat weet je.’ Hij liep terug naar de klant en de wildcamera’s.

De oude man keek naar de twee mannen die met hun rug naar hem toe stonden en hij voelde de wanhoop en razernij door zich heen spoelen. Hoe moest hij uitleggen wat hij zojuist had gezien? De dokter had gezegd dat bij schade aan het voorste en achterste deel van de linkerhersenhelft niet alleen het spraakvermogen getroffen werd, maar ook alle andere manieren van communiceren. Niet meer kunnen schrijven. Hij strompelde weer terug naar zijn stoel en ging zitten. Keek naar de rivier die onverstoorbaar, gestadig en onveranderlijk stroomde. En na een paar minuten voelde hij dat zijn hart weer rustiger werd. Wie weet, misschien was het niet gebeurd. Misschien was het slechts de volgende stap in de totale duisternis van de ouderdom geweest. Of, in dit geval, de kleurrijke wereld van hallucinaties. Hij keek naar de jurk. Een ogenblik, toen die werd verlicht door de koplampen, had het geleken of Olivia erin danste. En het gezicht dat hij in de auto achter de ruit had gezien, had hij herkend. En de enige gezichten die hij zich nog kon herinneren waren van mensen die in de winkel waren geweest. Deze man had hij hier twee keer gezien. De blauwe ogen, het leverkleurige litteken. Beide keren had hij een wild-camera gekocht. De politie was hier onlangs geweest en had vragen over hem gesteld. De oude man had aangegeven dat het een lange man was. En hij had die blik gehad. De blik dat hij het geheim kende en dat betekende dat hij geen planteneeter was.

HOOFDSTUK 2

Svein Finne boog zich over de vrouw en legde een hand op haar voorhoofd. Het was nat van het zweet. De ogen die hem aanstaarden stonden wijd open van de pijn. Of van de schrik. Vooral schrik, vermoedde hij.

‘Ben je bang voor me?’ fluisterde hij.

Ze knikte en slikte. Hij had haar altijd al knap gevonden. Wanneer hij haar van en naar huis zag lopen, als ze in het fitnesscentrum was, als hij in de metro een paar plaatsen van haar vandaan zat en zich door haar liet bekijken. Zodat ze het wist. Maar nu was ze op haar allermooist terwijl ze daar zo hulpeloos lag, zo totaal aan hem overgeleverd.

‘Ik beloof je dat het snel zal gaan, lieveling,’ fluisterde hij.

Ze slikte. Zo bang. Hij overwoog haar te kussen.

‘Een mes in je buik,’ fluisterde hij. ‘Dan is het klaar.’

Ze kneep haar ogen dicht en twee heldere tranen werden tussen de wimpers door geperst.

Svein Finne lachte zacht. ‘Je wist dat ik zou komen, je wist dat ik je niet zou laten gaan. Dat had ik beloofd.’

Hij ging met zijn wijsvinger door het zweet en de tranen op haar wang. Ze keek met haar ene oog door het grote, gapende gat in zijn hand, in de vleugels van de adelaar. Dat gat kwam door de kogel van een jonge politieman. Svein Finne had twintig jaar gekregen voor achttien zedendelicten en hij had zich niet verzet tegen de veroordeling op zich, maar wel tegen het woord ‘delict’ en dat een man gestraft wordt voor zulke daden. De rechter en de jury waren echter van mening dat de Noorse wet boven de wetten van de natuur stond. Haar oog staaarde door de krater.

‘Ben je er klaar voor, lieveling?’

‘Noem me niet zo,’ zei ze jammerend. Ze smeekte meer dan ze hem iets opdroeg. ‘En alsjeblijft geen mes...’

Svein Finne zuchtte. Waarom waren mensen zo bang voor messen? Het mes was het eerste gereedschap van de mens, ze hadden al tweeënhalf miljoen jaar de tijd om eraan te wennen en toch zagen ze er nog steeds niet de schoonheid van. Het mes had het mogelijk gemaakt dat de mens uit de bomen kwam. Jacht, landbouw, voedselbereiding, verdediging. Het mes nam levens, maar gaf die ook. Je kon het een niet hebben zonder het ander. Alleen de mensen die dat begrepen, die de consequenties aanvaardden van hun mens-zijn, hun herkomst, konden van het mes houden. Vrezen en houden van. Dat waren opnieuw twee kanten van dezelfde medaille.

Svein Finne keek op, naar de messen op het tafeltje naast hem. Klaar voor gebruik, klaar om uit te kiezen. De keus van het juiste mes voor de juiste klus was belangrijk. Deze messen waren goed, geschikt voor hun doel, van uitstekende kwaliteit. Maar het ontbrak ze wel aan wat Svein Finne in een mes wilde zien. Persoonlijkheid, karakter, magie. Voordat de lange, jonge politieman met zijn korte, borstelige haren alles kapot had gemaakt, had Svein Finne een mooie verzameling van zesentwintig messen gehad. Het mooiste was een Javaans mes. Lang, dun en asymmetrisch, als een kronkelende slang met een heft. Pure schoonheid, een vrouw. Misschien was het niet het effectiefst in gebruik, maar het had de hypnotiserende werking van zowel een slang als van een knappe vrouw. En met dat mes deden mensen wat je van hen verlangde. Het effectiefste moordwapen uit de verzameling was echter een rampuri, de favoriet van de Indiase maffia. Het straalde een kou uit alsof het van ijs was en het was zo lelijk dat het fascinerend was. Bij de karambit, die de vorm had van een tijgerklauw, waren effectiviteit en schoonheid verenigd. Maar de schoonheid was misschien iets te berekend, als een hoer met te veel make-up, een te strak jurkje en een te diep décolleté. Daar had Svein Finne nooit van gehouden. Hij hield van onschuldige vrouwen. Maagdelijke. Het liefst eenvoudig. Net als zijn favoriet in de verzameling. Een Fins puukkomes. Het heft was van bruin notenhout, het lemmet was kort met

een groef en het scherpe snijvlak eindigde in een punt. Hij had de puukko in Turku gekocht en twee dagen later had hij het gebruikt om de situatie uit te leggen aan een mollig, achttien jaar oud meisje dat moederziel alleen in een Neste-benzinestation buiten Helsinki werkte. Ook was hij, als altijd wanneer hij seksueel opgewonden raakte, licht gaan stotteren. Dat was geen teken dat hij geen controle had, eerder het tegendeel, het kwam door de dopamine. En de bevestiging dat hij na zeventig jaar in dit leven nog net zo sterk was. Het had hem precies tweeënhalve minuut gekost vanaf het moment dat hij binnen was gelopen, haar tegen de toonbank had geduwd, haar broek had opengesneden, haar had bevrucht, de ID-kaart had gepakt en Maalins naam en adres had genoteerd tot hij weer buiten stond. Tweeënhalve minuut. Hoeveel seconden had de feitelijke bevruchting geduurd? Bij chimpansees duurde dat gemiddeld acht seconden, acht seconden waarin beide apen weerloos waren in een wereld van roofdieren die altijd een bedreiging vormden. Een gorilla, die minder natuurlijke vijanden had, kon de daad tot een minuut uitrekken. Maar een gedisciplineerd man in een vijandig kamp moest het genot offeren voor een hoger doel: voortplanting. Net als een bankoverval nooit langer dan vier minuten moest duren, moest bevruchting op een openbare plek nooit meer dan tweeënhalve minuut duren. De evolutie gaf hem gelijk, het was een kwestie van tijd.

Maar nu, op deze plek, bevonden ze zich in een veilige omgeving. Bovendien kon er geen bevruchting plaatsvinden. Niet dat hij geen zin had, dat had hij wel. Maar nu zou ze in plaats daarvan gepenetreerd worden door een mes: het had geen enkele zin een vrouw te bevruchten wanneer dat niet resulteerde in een nakomeling. Dan moest de gedisciplineerde man zijn kostbare zaad sparen.

‘Ik mag je lieveling noemen omdat we verloofd zijn,’ fluisterde Svein Finne.

Ze staarde hem aan met ogen die zwart waren van angst. Zwart alsof ze al gedooft waren. Alsof er geen licht meer buiten gehouden hoefde te worden.

‘Ja, we zijn verloofd,’ zei hij en lachte zacht. Hij drukte zijn dikke lippen op die van haar. Hij veegde automatisch haar lippen schoon

met de mouw van zijn flanelen overhemd zodat er geen speeksel achterbleef.

‘En dit is wat ik je heb beloofd...’ zei hij, en hij streekte met zijn hand tussen haar borsten en liet die naar haar buik glijden.

HOOFDSTUK 3

Harry werd wakker. Er was iets mis. Hij wist dat hij zich snel zou herinneren wat het was, dat deze zeldzame seconden van onwetendheid alles waren wat hij wilde voor de realiteit hem met een mokerslag trof. Hij deed zijn ogen open en had onmiddellijk spijt. Het leek wel of het daglicht dat door het streperige, vuile raam naar binnen viel en de lege, kleine kamer verlichtte, nog steeds ongehinderd het pijnlijke punt achter zijn ogen wist te bereiken. Hij zocht achter zijn oogleden de bescherming van het donker en kon zich nog herinneren dat hij had gedroomd. Over Rakel uiteraard. En die droom was op dezelfde manier gestart als vele keren daarvoor: met de ochtend vele jaren geleden, niet lang nadat ze elkaar hadden ontmoet. Ze had met haar hoofd op zijn borst gelegen en hij had gevraagd of het waar was wat ze zeiden, dat hij geen hart had. En Rakel had de lach gelachen waarvan hij zo hield. Hij kon de idiototste dingen uithalen om die lach maar tevoorschijn te toveren. Toen had ze haar hoofd opgetild, hem met de bruine, warme ogen die ze geërfd had van haar Oostenrijkse moeder aangekeken en gezegd dat ze gelijk hadden, maar dat ze hem de helft van haar hart zou geven. En dat had ze gedaan. En Rakels hart was zo groot, het had het bloed in zijn lichaam rondgepompt, hem opgewarmd en hem weer een echt mens gemaakt. En een echtgenoot. En een vader voor Oleg, de introverte, ernstige jongen van wie Harry langzaam ging houden als was hij zijn eigen zoon. Harry was gelukkig geweest en doodsbang. Gelukkig onwetend van wat er zou gebeuren, maar ongelukkig wetend dat er iets was, dat hij niet geboren was voor dit geluk. En doodsbang om Rakel kwijt te raken. Want dat die ene harthelft niet kon slaan zonder de andere, dat wist hij en dat wist

Rakel. Dus als hij niet kon leven zonder haar helpt, waarom was hij vannacht dan in zijn droom bij haar weggegaan?

Hij wist het niet, hij herinnerde het zich niet, maar Rakel had de helft teruggeëist, had geluisterd naar het hart dat al zwakker klopte, had ontdekt waar hij nu woonde en bij hem aangebeeld.

Eindelijk trof de mokerslag hem die al naar hem op weg was. De realiteit. Dat hij haar al kwijt was. En dat hij niet was vertrokken, maar dat zij hem de deur uit had gegoooid.

Harry hapte naar adem. Een geluid boorde zich door zijn gehoor-gang en hij begreep dat het niet alleen achter zijn ogen zat, maar dat zijn hele brein één groot pijncentrum was. En dat dit geluid in zijn droom was gekomen nog voordat hij wakker werd. Er belde waarschijnlijk iemand aan. Die idiote, plaagzieke, hardnekkige hoop stak opnieuw de kop op.

Zonder zijn ogen te openen strekte Harry zijn hand uit naar de vloer naast de slaapbank, op zoek naar de whiskyfles die omviel. En hij hoorde aan het rollende geluid over het versleten parket dat de fles al leeg was. Hij dwong zichzelf zijn ogen te openen. Hij staarde naar de hand op de vloer die eruitzag als een gulzige klauw en naar de grijze middelvinger van titaan. Zijn hand was bebloed. Verdomme. Hij rook aan zijn vingers terwijl hij zich het einde van de dag daarvoor probeerde te herinneren. Of er vrouwen bij betrokken waren. Hij rukte het dekbed opzij en wierp een blik op zijn één meter drieënnegentig lange, naakte en magere lichaam. Het was nog te vroeg om er de fysieke sporen van te zien, maar als het ging zoals altijd, dan zou de spiermassa week na week minder worden en zou de huid, die nu al asgrauw was, de kleur van een wit laken krijgen. Hij zou veranderen in een spook en uiteindelijk helemaal verdwijnen. En dat was de bedoeling van het drinken, of niet?

Kreunend duwde hij zich tot zitstand en keek rond. Hij was terug bij waar hij was voordat hij weer mens werd. Alleen een tree lager. Of dit de ironie van het lot was, wist hij niet, maar dit tweekamerappartement dat hij van een jongere collega mocht gebruiken en later kon huren, lag een verdieping onder het appartement waar hij had gewoond voordat hij bij Rakel in haar houten villa in Holmenkollen

was ingetrokken. Toen hij hier ging wonen, had Harry een slaapbank bij IKEA gekocht. Die vormde samen met de boekenkast met vinylplaten achter de bank, een salontafel, een spiegel die nog steeds tegen de muur van de woonkamer leunde en een ladekast in de gang het enige meubilair. Harry wist niet of dat kwam door gebrek aan initiatief of dat hij zichzelf ervan probeerde te overtuigen dat dit maar tijdelijk was en dat ze hem, als ze gewoon goed nadacht, weer terug zou willen hebben.

Hij ging na of hij de behoefte voelde om over te geven. Tja, kennelijk kon hij dat zelf beslissen. Het leek of het lichaam na een paar weken aan het gif gewend raakte, de doses tolereerde. En eiste dat die werden opgevoerd. Hij staarde naar de lege whiskyfles die tot rust was gekomen tussen zijn voeten. Peter Dawson Special. Niet omdat die bijzonder goed was, Jim Beam was goed en kwam uit vierkante flessen die niet over de vloer rolden. Maar Dawson was bijzonder goedkoop en een dorstige alcoholist met een agentensalaris en een lege bankrekening kon niet te kieskeurig zijn. Hij keek op zijn horloge. Tien voor vier. Hij had nog twee uur en tien minuten voor de drankwinkel dichtging.

Hij haalde diep adem en stond op. Zijn hoofd spatte bijna uit elkaar. Hij zwaaide op zijn benen, maar bleef staan. Hij keek naar zichzelf in de spiegel. Hij was een platvis die zo snel omhoog was getrokken uit de diepte dat zijn ogen en ingewanden naar buiten wilden, de haak had zijn kin kapotgescheurd en een sikkelvormig, roze litteken achtergelaten dat van zijn mondhoek tot aan zijn oor liep. Hij zocht onder het dekbed, maar kon zijn onderbroek niet vinden, trok de spijkerbroek die op de grond lag aan en liep de gang in. Er tekende zich een donker silhouet af tegen het gewapende glas van de voordeur. Zij was het, ze was teruggekomen. Maar dat had hij de laatste keer dat er was aangebeeld ook gedacht. Toen was het een man geweest van Hafslund Strøm die een nieuwe, moderne energiemeter wilde installeren zodat de gebruikers hun stroomgebruik van uur tot uur konden meten, tot op het kleinste wattage. Hij zei dat al zijn klanten die nu hadden en precies konden zien wanneer ze het fornuis hadden gebruikt of wanneer ze het laatste leeslampje hadden uitgedaan.

Harry had uitgelegd dat hij geen fornuis had en als hij dat wel had, hij niet eens zou willen weten wanneer hij het gebruikte en wanneer niet. Toen had hij de deur dichtgedaan.

Maar dit silhouet was een vrouw. Van Rakels lengte en gestalte. Hoe was ze het trappenhuis binnengekomen?

Ze waren met hun tweeën. De vrouw had hij nooit gezien en het meisje was zo klein dat ze niet tot de ruit in de deur kwam. Toen hij de collectebus zag die het meisje vasthield, begreep hij dat ze eerst bij de toegangsdeur hadden aangebeld en dat een van de burens hen binnen had gelaten.

‘Inzamelingsactie,’ zei de vrouw. Over hun jassen hadden ze beiden een oranje vest met het Rode Kruis-embleem.

‘Ik dacht dat dat in de herfst was,’ zei Harry.

De vrouw en het meisje keken hem zwijgend aan. Eerst interpreteerde hij hun blikken als vijandig alsof hij hen van bedrog had beschuldigd, maar toen begreep hij dat het misprijzen was omdat hij half naakt was en naar alcohol stonk. En omdat het vier uur ’s middags was. En waarschijnlijk ook omdat het om een landelijke actie ging met veel media-aandacht.

Harry vroeg zich af of hij zich schaamde. Ja, een beetje. Hij stopte zijn hand in zijn zak waarin hij wat contant geld had zitten voor als hij op kroegentocht was, omdat hij uit ervaring wist dat het niet verstandig was een bankpas mee te nemen.

Hij glimlachte naar het meisje dat met grote ogen naar zijn bebloede hand keek terwijl hij een opgerold bankbiljet in de gleuf van de verzegelde bus stopte. Hij zag nog net een glimp van een snor voor het biljet verdween. De snor van Edvard Munch.

‘Verdomme,’ zei Harry en hij stak zijn hand weer in zijn zak. Leeg. Net als zijn bankrekening.

‘Ik dacht dat ik tweehonderd kronen gaf, maar ik gaf jullie Munch. Mijn duizendje.’

‘O, jeetje.’

‘Kan ik... eh, het terugkrijgen?’

Het meisje en de vrouw staarden hem zwijgend aan. Het meisje tilde de bus aarzelend een beetje op zodat hij duidelijk de verzegeling

met daarop het logo van de inzamelactie kon zien.

‘Ik begrijp het,’ fluisterde Harry. ‘Wisselgeld dan?’

De vrouw glimlachte alsof hij geprobeerd had grappig te zijn en hij glimlachte snel terug om haar ervan te verzekeren dat ze gelijk had, maar zijn hersenen zochten wanhopig naar een oplossing voor het probleem. Tweehonderdnegenennegentig kronen en negentig øre voor zes uur. Eventueel honderdnegenenzestig kronen negentig voor een halve fles.

‘Troost u met de gedachte dat het geld naar mensen gaat die het nodig hebben,’ zei de vrouw en ze trok het kind mee naar de trap, naar de volgende deur.

Harry deed de voordeur dicht, liep de keuken in, waste het bloed van zijn hand en voelde een stekende pijn. Terug in de woonkamer keek hij rond en constateerde dat er op de dekbedhoes ook bloedvlekken zaten. Hij ging op handen en knieën zitten en vond zijn mobiel onder de bank. Geen sms’jes, slechts drie gemiste oproepen van gisteravond. Eentje van Bjørn Holm, technisch rechercheur en afkomstig uit Toten, en twee van Alexandra van het gerechtelijk laboratorium. Harry en zij hadden elkaar onlangs intiem leren kennen, nadat hij Rakels huis uit was gegooid, en te oordelen naar wat hij van haar wist en zich herinnerde, was Alexandra niet het type dat menstruatie als een reden voor weigering zag. De eerste nacht, toen hij zwaar op haar leunend thuis was gekomen en ze beiden zonder succes in zijn zakken hadden gezocht naar de sleutels, had zij verontrustend snel kans gezien het slot open te breken. Ze had hem op de slaapbank gelegd en was zelf naast hem gaan liggen. Toen hij weer wakker werd, was ze weg en lag er een briefje met een bedankje voor bewezen diensten. Dus het kon haar bloed zijn.

Harry sloot zijn ogen en probeerde zich te concentreren. De gebeurtenissen van de laatste weken en de chronologie waren vaag, maar wat betreft gisteravond en vannacht was zijn geheugen blanco. Echt helemaal blanco. Hij opende zijn ogen en bekeek de pijnlijke rechterhand. Drie kapotte knokkels zonder huid en met geronnen bloed langs de randen. Hij moest iemand hebben geslagen. En drie knokkels betekenden meerdere klappen. Nu pas zag hij dat er ook

bloed op zijn broek zat. Te veel om alleen van de knokkels afkomstig te zijn. En dat kon geen menstruatiebloed zijn.

Harry trok het dekbed uit de hoes terwijl hij de gemiste oproep van Bjørn Holm beantwoordde. Hij hoorde het gezoem aan de andere kant en wist dat nu ergens een song van Hank Williams als ringtoon klonk. Volgens Bjørn ging het liedje over een technisch rechercheur zoals hij.

‘Hoe gaat het?’ zei Bjørn in zijn vriendelijke dialect van Toten.

‘Dat hangt ervan af,’ zei Harry, de badkamer inlopend. ‘Kun je me driehonderd kronen lenen?’

‘Het is zondag, Harry. De drankwinkel is dicht.’

‘Zondag?’ Harry trok zijn broek uit en stopte die samen met het dekbedovertrek in de overvolle wasmand. ‘Dat is verdomme ook wat.’

‘Wilde je verder nog iets vragen?’

‘Ik zag dat je me gisteravond om negen uur hebt gebeld.’

‘Ja, maar je nam niet op.’

‘Nee, het lijkt erop dat mijn telefoon al een dag onder de bank ligt. Ik zat in Jealousy.’

‘Dat had ik al gedacht, dus toen heb ik Øystein gebeld en die zei dat je daar was.’

‘Dus?’

‘Dus toen ben ik daarheen gegaan. Herinner je je echt niets?’

Verdomme, verdomme. Wat is er gebeurd?

Harry hoorde de zucht van zijn collega en hij zag voor zich hoe de licht uitpuilende vissenogen ten hemel werden geslagen in het bleke vollemaansgezicht met bakkebaarden die de grootste en roodste koteletten van het hoofdbureau van politie waren. En op zijn hoofd stond een platte pet.

‘Wat wil je weten?’

‘Alleen waarvan jij vindt dat ik het moet weten,’ zei Harry en hij ontdekte iets in de wasmand. Een flessenhals die omhoogstak tussen de vuile onderbroeken en t-shirts. Hij pakte de fles. Jim Beam. Leeg. Of toch niet helemaal? Hij draaide de dop eraf, zette de fles aan zijn lippen en legde zijn hoofd in zijn nek.

‘Oké, hier komt een kort verslag,’ zei Bjørn. ‘Toen ik om kwart over negen in de Jealousy Bar kwam, was jij dronken en toen ik om halfelf weer naar huis ging, had je het onophoudelijk over één onderwerp gehad. Over één persoon. Raad maar wie.’

Harry gaf geen antwoord, hij hield de fles schuin en volgde de druppel die aan de binnenkant naar beneden liep.

‘Rakel,’ antwoordde Bjørn zelf. ‘Je strompelde naar de auto en ik heb je naar je appartement gebracht en dat was dat.’

Harry zag aan de snelheid van de druppel dat hij nog genoeg tijd had en haalde de fles van zijn lippen. ‘Hm, dat is het?’

‘Dat is de korte versie.’

‘Hebben we gevochten?’

‘“Wé”?’

‘Door die nadruk klinkt het in elk geval alsof ik wel heb gevochten. Met wie?’

‘De nieuwe eigenaar van Jealousy heeft een klap gekregen.’

‘Eén klap? Ik werd wakker met drie bebloede knokkels en er zit bloed op mijn broek.’

‘Je hebt hem vol op zijn neus geraakt en het bloed spoot eruit. Maar daarna dook hij weg en raakte jij de muur achter hem. En niet een keer. Ik geloof dat de bloedspatten nog steeds op de muur zitten.’

‘Maar Ringdal heeft niet teruggeslagen?’

‘Je was eerlijk gezegd zo bezopen dat het verder niet veel voorstelde, Harry. Øystein en ik hebben je tegengehouden voor je jezelf nog meer verwondde.’

‘Wel verdomme, dan was ik echt ver weg.’

‘O, die ene klap verdiende Ringdal wel. Hij had de hele plaat van White Ladder gedraaid en wilde beginnen aan ronde twee. Maar toen begon jij te schreeuwen dat hij de goede naam van de bar die Øystein, Rakel en jij hadden opgebouwd, bezoedelde.’

‘Maar dat was ook zo! Die bar was een goudmijn, Bjørn. Hij heeft de hele santenkraam voor een appel en een ei kunnen overnemen en ik heb slechts één ding geëist: dat hij de rotzooi buiten de deur zou houden, dat hij fatsoenlijke muziek zou draaien.’

‘Jouw muziek?’

‘Onze muziek, Bjørn! Van jou, mij, Øystein, Mehmet... Niet die verrekte David Gray!’

‘Misschien had je een definitie moeten... Oeps, de baby huilt, Harry.’

‘O, ja, sorry. En bedankt. En sorry voor gisteren. Verdomme, nu klink ik als een idioot. We hangen op. Doe Katrine de groeten.’

‘Ze is aan het werk.’

Ze verbraken de verbinding. En op hetzelfde moment, als in een bliksemflits, zag Harry iets. Het gebeurde zo snel dat hij niet kon zien wat het was, maar zijn hart klopte ineens zo snel dat hij happend naar adem moest gaan zitten.

Harry keek naar de fles die hij nog steeds omhooghield. De druppel was eruit gevallen. Hij keek op de grond. Daar fonkelde een bruine druppel op een witte, vuile vloertegel.

Hij zuchtte. Naakt zakte hij op zijn knieën, voelde de koude tegels. Hij stak zijn tong uit, haalde adem en boog zich verder voorover, met zijn voorhoofd op de grond. Als in een gebed.

Harry liep met lange passen over Pilestredet. De Dr. Martens-laarzen drukten donkere sporen in het dunne laagje sneeuw dat de afgelopen nacht was gevallen en de lage lentezon deed, voordat die achter de oude gevels met vier verdiepingen zakte, verwoede pogingen om de sneeuw weg te smelten. Terwijl hij de hogere, moderne gebouwen passeerde, luisterde hij naar het ritmische geschraap van het asfalt tegen de kiezeltjes die vastzaten in het grove profiel van zijn schoenzolen. Dit was het oude terrein van het Rikshospital waar hij bijna vijftig jaar geleden was geboren. Hij keek naar de nieuwste straatkunst op de gevel van Blitz, ooit een gekraakt pand en de vesting van de punkers waar Harry meerdere obscure concerten had bijgewoond zonder zichzelf ooit bij de groep te hebben thuis gevoeld. Hij liep langs Rex Pub waar hij dronken was geworden toen de bar nog een andere naam had, toen de halve liters goedkoper waren, de uitsmijters gemakkelijker en er meer jazzliefhebbers waren. Maar hij had ook niet bij die groep gehoord. En al helemaal niet bij de mensen van de Filadelfia-gemeente aan de overkant van de straat, die zo zwaar op